TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,
SULO SYVANEN.

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantietoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukret sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Etsivät "rauhanohjelmaa"

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., August 8, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ajatus sodan loppumisesta ja sitä seuraavasta teollisuuselämän pakollisesta lamaannuksesta, jota ei millään voida välttää, esiintyy kapitalisteille jo kauhua herättävänä painajaisena, joka vaatii ryhtymään jonkinlaisiin toimenpiteisiin uhkaavan vaaran varalta. Kapitalistit eivät suinkaan hätäile työläisten etujen, vaan omien etujensa vuoksi. Yhteiskunnallisen vallankumouksen kummitus kiusaa heitä sillä he pelkäävät, että sodasta palanneet sotilaat ovat tietoisia oikeuksistaan ja vaativat sitä vapautta ja kansanvaltaisuutta, jonka puolesta taistelivatkin.

Ja kun kapitalistit eivät suinkaan ole halukkaat luovuttamaan hituistakaan nyt niin täydellisestä vallastaan, eikä päästämään niitä siteitä, joilla työväestö on nyt sidottu, niin suunnittelevat he keinoja, joilla työväestö saataisiin luopumaan vaatimuksistaan. Ja siinä he toivovat työväen etujen pettäjältä, vanhoilliselta työväestön johtajasakilta avustusta. Muuan tämän maan sanomalehdistön taantumuksellisimmista edustajista, Chicago Tribune kirjottaa "rauhanvalmisteluista" m. m. seuraavaa:

"Laajoissa piireissä vallitsevat huonot olot aiheuttavat todennäköisesti laajaa ja vakavaa yhteiskunnallista tyytymättömyyttä. Jos nykyinen yhteiskunnallinen järjestys sallii suunnitelmiensa niiden kysymyksien ratkaisemiseksi jotka se nyt jo voi selvästi nähdä, joutua sekaannuksiin, roh kasee se sillä kumouksellisia aineksia ja kääntää liberaaliset ainekset kumouksellisiksi.

"Rauhan aiheuttama huono aika voidaan estää, mutta ainoastaan kaukonäköisyydellä ja sitä vastaavalla toiminnalla. Ei ole ensinkään tarpeellista odottaa siksi kuunes lähes kymmenen miljoonaa miestä yhtäkkiä sanotaan irti työpaikoistaan, joissa he ovat ansainneet toimeentulonsa sodan ajalla, mutta joka rauhan tultua heiltä loppuu. Tilanne minkä tämä töiden seisahtuminen aiheuttaa sotilaille ja sotateollisuustyöläisille, voidaan nyt jo helposti käsittää.

"Väkivaltaisin keinoin toimeenpantu yhteiskunnallinen vallankumous ei meidän tietääksemme ole kovinkaan rohkaisevasti vaikuttanut Venäjälläkään. Se äärimmäisyys mihin siellä on menty, ei ole saavuttanut luottamusta muiden kansojen keskuudessa, mutta mahdollista on, ellei ihan varma, että Yhdysvalloissa ja muissakin maissa tulee tapahtumaan itsepintaisia, ellei väkivaltaisia yhteenottoja liberalismin ja äärimäisen kumouksellisuuden välillä sodan jälkeen."

Että sellaiset lehdet kuin Tribune, eivät tarkota "äärimmäisellä vallankumouksellisuudella" mitään muuta kuin sellaista työväestön toimintaa, joka tähtää valtiollisen vallan ottamista porvareilta työväestölle, on selvä asia. "Liberalismi", josta ne niin pitävät, ei taas ole muuta kuin porvarien omaa toimintaa työväestön pettämiseksi. Sellaisesta liberalismista eivät työläiset mitään hyödy, eikä se porvarien etuja ollenkaan vahinkoita ja siksi se sopiikin niin mainiosti taantumuksellisimmankin riistäjäsakin "rauhanohjelmaksi".

Yhteiskunnallinen ja yksilöllinen tuotanto

Lyhyeen muotoon sovitettuna voidaan sanoa, että kapitalismin historiallisena tehtävänä on ollut **tuotannon yhteiskunnalliseksi** tekeminen, mutta sen kuolinsiemen on siinä, että se sallii omistuksen olla yksilöllisen.

Vanhempien työsuhteitten vallitessa olivat yleensä niinhyvin tuotanto kuin omistuskin yksilölliset. Jokainen eri tavara oli vain joidenkin harvojen ihmisten työn tulos. Käsityöläismestari työskenteli omassa työpajassaan omine työvälineineen, joko yksin tai yhdessä parin apulaisen, nuoremman henkilön kanssa, jotka hänen johdollaan opettelivat ammattia. Alkuperäisimmässä kunnossaan olevasta raaka-aineesta käyttäjän käteen joutavaan valmiiseen esineeseen asti kävi tie ainoastaan parin välikäden kautta. Nahkuri osti raa'at vuodat talonpojalta ja möi ne parkittuina suutarille, joka luovutti ne valmiiden jalkineiden muodossa välittömästi käyttäjälle. Koko teollisuuselämässä vallitsi sääntönä, että kukin niistä välikäsistä voi ottaa täyden korvauksen suorittamastaan työstä. Koko nahan arvon ja jalkineitten arvon välinen eroitus joutui suutarille hänen työ-ansionaan, hänen työpalkkanaan. Itsestään selvä on, että hän voi erehtyä summittaisen arvioimisen tehdessään, mutta hän ei ollut toisten kestävän nylkemisen esine, sillä ei ollut mitään vierasta voimaa, joka olisi tunkeutunut hänen työhönsä. Joskin pieninä, kuten käsityöläisten tulot usein olivat, ilmaisivat ne kuitenkin oikein sen työn arvon, minkä hän voi aikansa vähän kehittyneen tekotavan avulla suorittaa.

Kapitalismi on tehnyt tuotannon **yhteiskunnalliseksi.** Loppumaton joukko ihmisiä työskentelee lakkaamatta yhdessä tuottaakseen sen tarvitsijain käsiin. Tulitikku, joka maksaa vallan pienen murto-osan äyriä, on syntynyt metsätyöläisten, kaivostyöläisten, tehdastyöläisten, lämmittäjäin, merimiesten, rautatietyöläisten ja tuhansien muitten työläisten yhteistyöllä ja heidän työnsä edellytyksenä ovat vuorostaan olleet ne konetyömiehet, jotka ovat rakentaneet tehdashuoneustot, ne insinöörit, jotka ovat johtaneet rautatien rakentamista j. n. e. loppumattomiin. Koko yhteiskunnasta on tullut kuin kone, jossa on miljoonia pyöriä, mitkä säännöllisesti ovat yhteydessä toistensa kanssa, ja joilla kaikilla on se yhteinen päämäärä, että koettavat saattaa raaka-aineet tarkoituksenmukaisimman muotoisiksi ja viedä ne sellaisiin paikkoihin, joissa niitä käytännössä tarvitaan.

Tuotanto on tullut yhteiskunnalliseksi, mutta omistus on vielä yksilöllistä. Yhteiskunnallisen työn tuottamat tulokset menevät kaikki yksityisille henkilöille, sille pienelle kapitalistiluokalle, joka omaa tuotantovälineet ja sen vuoksi hallitsee tuotantoa. Työtä tekevään yhteiskuntaan virtaa tästä takasin pieni mahdollinen määrä, juuri niin paljon, että työväenluokka nipin näpin pysyy hengissä. Se on kunnossapitokustannuksia, minkä kapitalismi uhraa lihasta ja verestä kokoonpantuihin koneisiinsa, aivan samoin kuin se maksaa teräksisten ja rautaisten koneittensa rasvaamisen ja korjaamisen.

Mutta siinä on kapitalismin oma sisäinen, itsessään oleva ristiriitaisuus. Työn tulosten yksilöllinen omistaminen on se lähde, josta yhteiskunnallinen kurjuus ja yhteiskunnallinen luonnottomuus virtaa ja siinä on alkusyy siihen kasvavaan vastarintaan, mihin kansa nousee kapitalistisia yhteiskuntaoloja vastaan. Kehityksen ensi askeleeksi täytyy vallan luonnollisesti tulla **omistamisenkin yhteiskunnalliseksi tekeminen.**

Yhteiskuntaa, joka hajottamattomana kokonaisuutena tuottaa, pakottaa itsesäilytysvietti ottamaan takavarikkoon ne työvälineet, jotka se itse on luonut, anastamaan takasin niiltä henkilöiltä, jotka vuodetläpeensä ovat julkeasti anastaneet kaikelta muulta väestöltä, ottamaan itse tuotannon johdon, antaakseen työntulosten virrata kaikessa laajuudessaan takasin itsensä työtätekevien yksilöjen joukkoon. Sen sijaan, että pääomalle, kaiken työn johtajalle, tuotetaan voittoa, täytyy syntyä sellaisten esineitten tuotanto, jotka tyydyttävät yhteiskunnan tarpeita. Kapitalismin luonnollisena seurauksena on sosialismi. — Gustav Bang.

MAILMANKATSOMUKSIA

LAHTARIT NÄKEVÄT JO AAVEITA

Juhani Aho, jonka Valpas Työmiehessä entisinä rauhan aikoina tunnusti "Tuusulan ehkä etevimmäksi kirjailijaksi" ja jolla juuri sisällissodan syttymisen edellä ei ollut nälän kouristuksissa kiemurtelevalle Suomen työväelle tarjottavana muuta kuin "viimeinenkin kivi" mitä maasta irti saa, on nyt taistelujen tauottua ryhtynyt raatelemaan maassa makaavaa vihollistaan. Vaikka se tapahtuukin kynällä, sanan voimalla, on tuossa hänen menettelyssään — silloin kuin raadeltavilta on suu tukittu — jotakin siinä määrässä haaskalinnuilta haiskahtavaa, että vain syvimmällä inholla ja kaiken tahdonvoimamme ponnistamalla olem me saaneet luetuksi hänen Helsingin Sanomiin kirjottamansa "jälkimaineen" Suomen sosialisteista, jonka kaikki täkäläiset santarmilehdet luon nollisesti ovat makeana palana nielasseet.

Sellaista lokavirtaa kuin tuo hänen "jälkimaineensa" on, saattaa ainoastaan puuloilla lähestyä ja sieltä keksillä vetää muutamia puhtaampia palasia pikimmittäin tarkastettavaksi. Koska Juhani Ahon haaskatunnelmat epäilemättä ovat tyypillisiä lahtarien nykyisen mielialan heijastuksia, on niillä tavallaan historiallinen merkityksensä.

Tyhjät tuolit eduskunnassa vaikuttivat, niinkuin arvatakin saattoi, kamaloilta lahtarinkin silmään. Näin kuvailee sitä heidän "suuri lyyrikkonsa":

"Olin siellä ensi istunnossa kapinan kukistamisen jälkeen. Saattoihan jo kuvitella, millainen olisi se näky, joka siellä kohtaisi, mutta niin voimakkaaksi en kuitenkaan olisi osannut ajatella vaikutusta. Siellä heistä ei ollut jäänyt kiveä kiven päälle, kaikki oli valkonen myrsky pyyhkäissyt, yhtä lukuunottamatta. Matti Paasivuoren läsnäolo vain lisäsi näyn kaameutta. Tyhjät sijat hänen ympärillään ammottivat kuin yhteinen joukkohauta jossain kalmistossa. Vasemmiston ennen niin äänekkäällä puolella vallitsi kuolon hiljaisuus. Ei kuulunut vastausta nimien huutoon. Yhdeksänkymmentä huudettiin, yksi vastasi. Aukiaisesta ovesta heidän kokoushuoneensa ammotti tyhjä, taustana harmaa seinä, kuin vankilan käytävän muuri. — Tyhjä vaikutti miltei aavemaisesti — — "

Jos Juhani Ahella ei olisi niin suuri huoli valtion-eläkkeensä säilyttämisestä lahtarivallan aikana, olisi hän varmaan lisännyt, että Matti Paasivuoren läsnäolo tuon ammottavan tyhjyyden keskellä sisälsi selvää uhmaa ja arvatenkin vaikutti lahtareihin perin tuskallisesti. Sillä ensi työkseen Matti teki vakavan väliky symyksen, että "missäs täältä toiset ovat?" Vaati lahtareilta selitystä kansanedustajien laittomasta estämisestä valitsijainsa antaman luotta mustoimen täyttämisessä — niitä kun näet oli vankiloissakin, mistä heidät valtiopäiväjärjestyksen mukaan olisi ollut vapautettava edus kunnan istuntoajaksi. Mutta mitäpä lahtarit laista? Olihan heillä saksa laisia pistimiä. Kuitenkin tuli tässä loistavasti esille, että niinkauan kuin sosialisti-"johtajista" — noista pelkureiksi ja omien joukkojensa kavalta jiksi herjatuista — yhtään on jälellä, pitävät ne kiinni oikeuksistaan porvarien kiusaksi ja heidän kostoaan pelkäämättä.

Työväen eduskunnallista toimintaa vastaan usein meikäläisissä piireissä vedotaan sen luokkavaistoa tylsentävään vaikutukseen, edustajien "kesyyntymiseen", turmeltumiseen kelnotteleviksi, epäluotettaviksi ammattipolitikoitsijoiksi. Vielä silloin kun tämän kirjottaja oli tilaisuudessa läheltä seuraamaan Suomen sosialistien eduskuntatyötä, oli sellainen vaara todella olemassa: muutamia miehiä menetettiin, kun sekaantuivat kuni kauppoihin porvarien kanssa; sosialistiryhmän suuri enemmistö, jonka muodostivat maalaisedustajat, oli enemmänkin jonkunlaista edistysmielistä raittiusväkeä kuin varsinaisia sosialisteja. Mutta ainainen porvarien kieryyden näkeminen ilenee heissä kasvattanut luokkatunnelmaa, koskapa he porvarilyyrikkoon ovat tehnee sellaisen vaikutuksen kuin heidän oli tehtäväkin. Aho on huomannut sosialisteilla olevan

"— — salavihkaa kiiluvat silmät, vihaa värähtelevät suupielet, kyynillisyyden, vaanivan ilvesmäisen ilkeyden, julkeuden, ja varsinkin naisissa vaivoin pidätetyn hysteerisen raivon. — Harja aina pystyssä porvareita vastaan, olipa asia kuinka vähäpätöinen tahansa, ikenet aina täydessä irvissä pienimmässäkin kahakassa. — — Oli paha ollakseni heitä kuullessani, usein en saanut unta yökausiin heitä kuultuani. — — Pyrkiväthän pärrytyspuheet välistä huumaamaan varuillaankin olevaa kuulijaa, ärsyttämään vaikutusvoimaisempiakin aivoja ja hermoja. Sillä ulkonaista varmuutta ja muodollista esiintymistaitoa ja voimasanaisuutta heillä oli ja dialektiikkaa ja valheloogiikkaa he osasivat käyttää. Heissä oli sana-, ääni- ja eletaiturcita, vaahtosuisia, tuimakatseisia loitsijoita, toiset kylmiä hypnotisoijia."

Eivät siis näy olleen pilalle kesyyntyneitä, ainakaan porvarin silmällä katsoen.

Naurettavan pöyhkeätä on se maankavaltajien ikirosvojen asettuminen muka "oikeuden" korkealle jalustalle, jolta lahtarikirjailija langettaa mielestään musertavimman tuomion sa:

"Kokonaisvaikutukseni tästä koplasta — sana on heidän omiaan — on kaikkien heidän tekojensa valossa — että he olivat seikkailijoita, jotka lopulta päättyivät rikollisuuteen vailla alkeellisintakin oikeuden- ja kunniantuntoa, luihuja, pelkureita, kapteeneja, jotka, sen sijaan että viimeisinä pelastautusivat, jättävät laivansa ensimäisinä, antaen sen upota niiden kanssa, joita itse ovat houkutelleet mukaan ja vielä yhdennellätoista hetkellä uskottelevat, ettei mitään vaaraa ole olemassakaan. Jos he olisivat olleet toista rotua, olisivat he astuneet esiin ja sanoneet: 'Me olemme oikeat ja ainoat syylliset, ottakaa meidät, vapauttakaa muut', silloin olisi kapinan loppusuoritus ja siinä toimineiden tuomio voinut olla toinen."

Tosiaan — olisihan se tehnyt draamallisen vaikutuksen, jos sosialistijohtajat olisivat, niinkuin alkoinaan Nürnbergin porvarit jouduttuaan tappiolle ensi taistelussaan sillolsia rosvoritareja vastaan, paitasillaan ja nuora kaulassa kantanneet lahtarien tuomittaviksi!

Mutta se ei olkeastaan ole tämän draamallisen loppuvaikutuksen menetys, mikä tässä pahimmin kismittää, vaan se on se, etteivät nuo vintiöt vielä tunnusta lahtareille lopullista voittoa. Lahtari ei pistimiensä kään turvissa voi rauhassa nukkua öttään, niinkauan kuin nuo "loitsijapahalaiset vielä elävät" — hitto tiea, mitä ne puuhailevat, ollen hyvissä väleissä Venäjän ja mahdollisesti muidenkin maiden köyhälistön kanssa!

Tuosta lahtarien perimmäisestä pelosta ältyy Aho oikein runoilemaan seuraavalla tavalla:

"Ja vaikkeivät he itse enää pääsisikään tänne noitarumpujaan päristämään, on taito varmaan jo pelyttynyt. Heillä tulee olemaan oppilaita ja seuraajia. Ei vihan ja kiihotuksen henki ole kuollut. Se elää verissä, siitä verta ei ole voitu eikä voida vuodattaa kuivin, vaikka tänne jäänciden pikkunoitain ja heidän uhriensa kanssa pidettäisiin kuinka aan kara prosessi tahansa. Vaikka otettaisiin oikeudentunnon tyydyttämiseksi kuinka monen tahansa fanatiikon ja henkisen tasapainonsa menettäneen henki, ei semmoisella katkaista muuta kuin ohdakkeen kukka: juuret jäävät ja rikkaruoho versoaa, niin kauan kun maaperä pysyy entiselään. Kyllä nälkäinen Sörnääsi pitää huolen siitä, että yllyttäjäparittarien seurakunta ei vähene. Vaikka Valpurimessuja ei enää päiväseen aikaan voidakaan pitää Mäntymäellä ja vaikka noita-akat suljettaisiin millaisten telkien taa, kyllä ne öisen aikaan löytävät luutansa ratsastaakseen niiden selässä kahareisin ullakoille ja sieltä hiipiäkseen kellarikerroksiin käärmepatojaan kiehuttamaan. Sen keiton syöjiä ja syöjättäriä synnyttää paremman ruumiillisen ja henkisen ravinnon puute. Siitä puutteesta, jota me parempitietoiset tähän asti olemme osanneet niin huonosti poistaa, on tämän kansan hengen tauti alkuisin, se se on jättänyt sen alttiiksi kotoiselle ja rajantakaiselle tartunnalle. Ei tässä auta sotaoikeudet, ei seusuurit eikä diktatuurit, armeijat ja monarkiat."

Sinäpä sen sanoit — ei ne auta! Me ja ne toiset "loitsijäpahalaiset" olemme sen jo pari kertaa ennen sanoneet. Mikä siinä sitte auttaa?

"Siihen ei voi tällä hetkellä mitään vastata. Ja sentähdenkö nuo tyhjät tuolirivit, nuo elävien ruumiiden haudat vaikuttanevat niin aavemaisesti. Kalmiston pelko ei aina ole vain taikauskoisen tunnelmaa."

Ja siihen se sitte loppuukin Juhani Ahon viisaus, loppuu koko sosialistien "jälkimaine." Porvarit eivät työväenkysymystä pysty ratkasemaan, vaan se täytyy työväen itsensä tehdä. Sentähden ei porvarien pidä pahastua, jos työväki ratkasee sen kysymyksen itseänsä eikä porvareita tyydyttävällä tavalla, oman mielensä mukaisesti, eikä kukaties ollenkaan porvareita miellyttävällä tavalla. Noiden tyhjien tuolirivien synnyttämä pelko keskellä lahtarien hurjaa voitonriemua ja koston nautintca, ei ehkä tosiaan ole "vain taikauskoisen tunnelmaa", vaan ne väkisinkin panevat ajattelemaan sitä aikaa, jolloin sosialistien tuolirivit taas ovat täydet, ja porvarien — ei tyhjät, vaan nekin todella kansan edustajien, siis sosialistien täyttämät. Ja siihen mahdollisuuteen lahtarilloitsijan, heidän parhaimmankin tietäjänsä, ajatus töksähtää kuin seinään.

"Urakoiminen" kannatti!

Union Pacific Co. antoi rakennusurakoita Credit Mobilier Co:lle $93,546,000 "arvosta" työreissä luvuissa. Credit Mobilier Co. vuorostaan antoi nämä urakat urakoitsijoille, jotka tiesivät miten rautateitä rakennetaan, 40—50 miljoonalla dollarilla. Erotuksen, noin 50 milj. dollaria, pistivät Union Pacificin ja Credit Mabilier Co:n samaiset osakkaat taskuihinsa ja pelasivat itsensä täydellisesti vapaiksi edesvastuusta tuon rosvouksen suhteen.

Tuo temppu kyllä aiheutti sellaisen hälinän, että Yhdysvaltain senaatti katsoi tarpeelliseksi nimittää komitean "tutkimaan" asiaa. Kun komitea oli nimitetty alkoi kuulua runsaasti syytöksiä ettei se suinkaan ollut rötöksien tutkimista, vaan peittämistä varten. Monien silloin huonoon huutoon joutuneitten prominenttien joukossa olivat James G Blaine ja kenraali James Abraham Garfield, Yhdysvaltain (20:s) presidentti.

Ketään ei kuitenkaan rangaistu. Eikä hallitus liioin peruuttanut Union Pacificin lupakirjaa ja takavarikoinut rautatietä, niin kuin sen olisi tullut tehdä.

Tämä saalistus kesti noin 10 vuotta. Sen jälkeen romautettiin koko rautatie vararikkoon.

Tietysti asianomaiset kapitalistit, jotka sillä välin olivat kohonneet mailman kuuluisimpien rahamiesten joukkoon, eivät olleet persoonallisesti vastuussa yhtiön veloista, sillä sehän oli korporatsioni. Imettyään sen kuiviin he etsivät parempia laitumia.

Toisia nousukkaita.

Se ei kuitenkaan merkinnyt sitä, ettei joku toinen kapitalisti vielä voinut kartuttaa suurta omaisuutta Union Pacific liikkeessä. Sellainen yrittäjä ilmestyikin, nim. nouseva nuorenpuoleinen kapitalisti Jay Gould.

Hänkin koetti pistää kättään "Credit Mobilier"-tynnyriin mutta turhaan. Tynnyrillä oli liian monta entistä. Mutta vihdoin kuitenkin toiset poistuivat siltä, luullen sen tyhjäksi Rautatien osakkeet olivat jo aivan pilkkahinnassa, tuskinpa niiden merkintään tarvittavan paperin arvoisia.

Nyt Gould kahmasi itselleen enemmistön osakkeita maksamalla niistä erään vähäisen summan. Hän otti liiketoverikseen Sage Russellin ja sitten nämä kaksi kapitalistia ryhtyivät runnaamaan.

Toisia rikastumiskeinoja.

Yksilöinä he ostivat itselleen osia Union Pacific rautatiestä ja myivät ne sitten jälleen Union Pacific yhtiölle suunnattomilla voitoilla. Siten kiertyi heidän pusseihinsa monta miljoonaa. Jas tämän lisäksi he jokaisessa sellaisessa kaupassa voivat huimaavasti "vesittää" osakepääomaa ja myydä uusia bondeja.

He myöskin saivat miljoonia eekkereitä yleisiä maita, niiden miljoonien lisäksi, jotka oli jo ennen annettu rautatielle.

Kuinkako se oli mahdollista?

Monesti koeteltu keino sekin. He palkkasivat joitakin henkilöitä ottamaan hallitukselta suuria aloja "homesteadeja" todellisuudessa olemattomien henkilöiden nimiin ja sitten "ostivat" näitä maita tupakkapurujen hinnoilla. Voidaanhan nykyäänkin myydä miljoonan dollarin omaisuus yhden dollarin kauppasummalla.

Russell ja Gould pitivät rautatietä vuoteen 1883. Niihin aikoihin hekin alkoivat olla varmoja ettei siinä enää ollut mitään "sisällä" ainakaan pitkään aikaan ja ryhtyivät muihin hommiin.

Mutta, laajana ja vaurastuvan seudun keskellä olevana liikkeenä, ei Union Pacific kuollut. Raskaan velkataakan painosta huolimatta siihen kertyi jotakin ottamista.

Ja ottaja löytyi taaskin!

Se oli Theodore Rooseveltin ihailema "minun rakas (E. H.) Harriman". Hän myös tekasi monen miljoonan dollarin omaisuuden.

Mahdollisesti kaikilla Yhdysvaltain rautateillä ei ole yhtä likanen historia kuin Union Pacificilla. Mutta joka-ainoassa tapauksessa on samankaltaisia temppuja tapahtunut, vaikka kansa yleensä on niistä tiennyt hyvin vähän tai ei ollenkaan. Osakepääoman vesittäminen, petkutusbondien liikkeelle laskeminen, pienten osakasten poiskärventäminen ja teiden runnaaminen huijaustarkotuksia eikä yleisön palvelusta varten — ne ovat olleet yleisiä.

Rautateiden omistajat eivät ole olleet rautatiemiehiä, vaan pankkireja, keinottelijoita.

Nyt kun hallitus on ottanut rautatiet käyttäväkseen, saadakseen ne tehokkaasti palvelemaan kansaa sodankäynnissä työskentelevät he uutterasti kahmastakseen "vuokrana" rautateiden tuottamat voitot, jotka hallituksen harjottama liike tuottaa, ja sitten vielä tiet takasin korjattuina.

Tämä keinottelu ja etuilu ei lopu ennenkuin työtätekevä luokka, jonka ponnistuksilla rautatiekapitalistien, kuten kaikkien muidenkin kapitalistien voitot on tuotettu ja tuotetaan, järjestyy luokkapuolueeseensa ja lähettää omat edustajansa kongressiin ja lainlaatijakuntiin — saattaen tuotannon ja jaon välineet yhteiskunnan haltuun.

Työläinen! Ketä äänestät ensi vaaleissa? — J. M. W.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

Rautatierosvoilun historiaa Yhdysvalloissa

Vuosi vuodelta ovat Amerikan rautatiekapitalistit vaatineet ja saaneet kongressilta ja valtioiden lainlaatijakunnilta suunnattomia rahasummia, aluemyönnytyksiä ja muita etuoikeuksia "liikenteen kehittämisen" varjolla. Koko Amerikan rautateitten historia on kertomus niitä häpeämättömimmästä etuilusta kansan kustannuksella.

Lähtekäämme tarkastelemaan heidän jälkiään esim. Nebraskasta, mistä Union Pacific rautatie on ulottanut linjansa viidakkojen rotkojen ja tunnelien läpi "auringon laskua" kohti.

Union Pacific! Minkä muistojen tulvan nostaakaan tuo nimi jokaisen vanhemman amerikalaisen mieleen!

Miten "liike" alkoi.

Vuna 1863, siis suuren sisällissodan aikana, eräs ahnas kapitalistiroikka sai kongressin laatimaan säädöksen, jolla laillistettiin Union Pacific rautatie $100 000,000 osakepääomalla. Tämän säädöksen mukaan tuli yhtiö saamaan 200 jalkaa leveän "tieoikeuden", joka toisen section (640 eekkeriä) maata 20 mailin leveydellä pitkin koko tielinjaa, oikeuden ottaa rakennustarpeita yleisiltä mailta — ja oikeuden lainata rahaa hallitukselta.

Koko tämä suunnaton omaisuus annettiin aivan ilmaiseksi muutamille saalistajille samalla kun kaksi miljoonaa tavallista kansalaista taisteli ja vuodatti vertaan rintamalla noin $12 kuukausipalkalla. Kun puhutaan erikoiseduista, niin tämän pitäisi kelvata näytteeksi niistä kenelle tahansa!

Joku saattaa luulla, että tällaisen annoksen piti jo tyydyttää kapitalistejakin, niin ottavaisiksi kuin heidät tunnetaankin. Mutta tyydyttikös se? Mitä vielä! "Nälkä kasvoi syödessä".

Kertomus näiden suurkoplajain menettelystä sen jälkeen tuo mieleeni erään nuoren lakimiehen, joka oli voittanut ensimäisen tärkeän oikeusjuttunsa. Hän tiesi klienttinsä pian tulevan maksamaan asianajopalkkaa ja taisteli epätoivoisesti itsensä kanssa saadakseen rohkeutta määrätä sata dollaria. Siinä samassa pistäysikin asiakas hänen konttoriinsa, istui ja veti taskustaan setelitukon. Hän otti $100 ja pani sen tiskille, otti toisen satasen ja seki samoin ja jatkoi tätä kasaamista kunnes lakimiehen nenän alla oli $500. Sitten katsahti hän lakimieheen ja kysäsi: "How's that?"

Tämä muuttunut asiaintila antoi lakimiehelle uutta rohkeutta Leukaansa hivellen hän mietti ikäänkuin tarkasti laskien, ja lausui sitten verkalleen: "Kyllä siihen kuuluisi vielä satanen lisää."

Kongressimiesten käännyttäminen.

Rautatiekapitalistit, jotka saivat tuon suunnattoman lahjoituksen hallitukselta, myös tahtoivat lisää heti kun näkivät, että sieltä lähti rikkauksia helposti.

Niinpä, vuna 1864, he rasvasivat kongressikoneistoa $436,000:lla, toisin sanoen luovuttivat kongressimiesten ja senaattorien "yksityisiin menoihin" tuon summan. Seurauksena oli laki, jolla myönnettiin apurahoja $16,000—$48,000 kutakin tiemailia kohti. apurahan suuruus riippuen kussakin tapauksessa maan laadusta ja tämän lisäksi laajennettiin "lääniä" niin, että yrittäjät tulivat saamaan joka toisen sectionin neljänkymmenen mailin alalla tielinjan varrella.

Näin tulivat he saamaan maatakin ei vähempää kuin 12,000 000 eekkeriä ja tarpeetonta on sanoa, että heidän insinöörinsä osasivat etevästi kiertää kaikki karut seudut tienlinjaa viitottaessaan. Koettakaahan kuvitella millaista kiinteimistöliikettä he pääsivät harjottamaan, puhumatta monista muista eduista, joita maan ilmaiseksi saanti ja verovapaa omistus tarjoaa.

Saadakseen hallitukselta rahaa ja voidakseen myydä osakkeitaan ja obligatsionejaan heidän kuitenkin täytyi ryhtyä puuhaamaan radan rakentamista.

Tietysti heillä itsellään ei ollut halua eikä kykyä rakentaa rautateitä. Rahojen hankkiminen oli aina ollut heidän työnään ja se oli nytkin kaikki kaikessa.

Herra Oakes Ames, Union Pacific yhtiön presidnetti ja myös kongressin jäsen, alkoi taas vaivata aivojaan keksiäkseen keinon, jonka avulla saisi enimmän rahaa lyhimmässä ajassa.

Ovela ja paljon käytetty rikastumiskeino.

Ja keino löytyikin pian. Se oli se sama keino, jota rautatiekapitalistit Yhdysvalloissa ovat aina käyttäneet rosvoessaan rautateitä, raitioteitä, höyrylaivalinjoja ja muita liikkeitä, nim. rakennusyhtiö.

On aivan todennäköistä, että löytyy sellaisiakin rakennusyhtiöitä, joiden tehtävänä on ollut ottaa rakennusurakoita ilman petosta, joskin aina mahdollisimman hyvillä ehdoilla. Mutta tässä on kysymys sellaisista rakennusyhtiöstä, jota urakoita antava yhtiö itse on järjestänyt. Sellainen rakennusyhtiö toimii vain pääyhtiön rahasäkkinä. Pääyhtiö antaa sille urakoita kaksi ja kolme kertaa niin suurella maksulla kuin työ oikeastaan maksaisi. Pääyhtiö maksaa tuon lihotetun laskun ja samat kapitalistit jotka kontrolleeraavat kumpaakin yhtiötä, pistävät miljoonat taskuihinsa.

Voi olla niitäkin, jotka kysyvät, että miksikä rakennusyhtiön kapitalistit sillä tavalla rosvoisivat rautatieyhtiötä, jossa he itse ovat osakkaina.

Tuo viaton kysymys perustuu sellaiselle naiville otaksumalle että rautatiepohatat harjoittavat rautatieliikettä jotakin muuta kuin yksityisiä voittojaan varten. Mutta sitäpä he eivät tee! He ovat liikkeessä vain rikastuakseen — toisin sanoen, kääriäkseen itselleen toisten rahoja. Kun he katsovat voivansa saada enemmän rahaa ylläpitämällä rautatieliikettä, niin he tekevät niin mutta jos he katsovat saavansa enemmän viemällä liikkeen perikatoon, niin he tekevät sen.

Union Pacificin pohatat menettelivät viimemainitulla tavalla. Heillä ei ollut aikomustakaan odottaa rautatien valmistumista ja vasta sitten voittoja sen liikenteestä. He tahtoivat päästä rahoihin käsiksi jo silloin kun sitä rakennettiin. Se oli heidän tarkotuksensa ja sen he saavuttivatkin.

Oakes Ames kiinnitti huomiotaan erääseen Pennsylvaniassa perustettuun Credit Mobilier Co:aan, joka oli laillistettu rakentamaan rautateitä. Ja niin hän liiketovereineen osti tuon yhtiön muutamalla pikku summalla ettei heidän tarvinnut ruveta järjestämään uutta yhtiötä.

Asiassa olleiden kapitalistien joukossa oli Cyrus H. McCormick, sittemmin maanviljelyskonetrustin päämiehiä; George M Pullman, kuuluisa taipumattomuudestaan mihinkään sovitteluihin työläistensä kanssa, ja Levi P. Morton, Yhdysvaltain varapresidentti sisällissodan jälkeen. Olivatko he syyllisempiä kuin toiset, tai yhtä syyllisiä, se on sivuasia.